

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince arz ederim. 20.08.2015

Levent GÖK
Ankara Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

7 Haziran 2015 seçimlerinden önce ve sonraki süreçte Türkiye'de faiz, döviz ve hisse senedi piyasalarında önemli dalgalanmalar yaşanmıştır. 7 Haziran 2015 tarihinden bu yana Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinin değeri ortalama yüzde 10'dan fazla düşmüş, Türk parası yüzde 10'dan fazla değer kaybetmiş, Hazine'nin iç borçlanma faiz oranı yeniden çift haneli oranlara çıkmıştır.

Bu olumsuz gelişmeler sadece piyasalarla sınırlı kalmayıp uzun bir süredir reel sektörü de olumsuz etkilemektedir. Ekonominin büyüme hızı sıfıra yaklaşırken, sanayide kapasite kullanım oranları düşmekte, ihracat azalmakta, işsizlik hızla artmaktadır. İşletmelerin kredi maliyetleri artmakta, kur artışları çok yüksek bir dış borç yüküyle karşı karşıya bulunan özel sektörün bu yükünü hızla büyümektedir. Son aylarda bankaların zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldığı krediler önemli ölçüde artmaktadır.

Kur ve faiz artışı yüzünden gerek girdi gerekse de borçlanma maliyetleri artan işletmelerin bu durumun bir süre daha devam etmesi halinde istihdamını azaltması, başka bir ifadeyle çalışanlarını işten çıkarmaları kaçınılmaz görülmektedir.

Nitekim işsizliğin artmasıyla birlikte bankalara olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçlarını ödeyemediği için icraya verilen vatandaş sayısı önceki yıllara göre önemli ölçüde artmaktadır. Ocak-Haziran 2015 döneminde 734 bin vatandaş tüketici kredisi ve kredi kartı borcunu ödeyemediği için bankalar tarafından takibe alındı. Kredi kartlarında takibe düşme oranı son haftalarda yüzde 8,5'e yaklaştı. İşsizlik arttıkça bu rakamın da artması kaçınılmaz. 2,5 milyondan fazla vatandaş bankalara borcunu ödeyemiyor. Bankalar ve diğer finans kuruluşlarının batık kredileri 45 milyar liraya yaklaştı. Bu gelişme finans sistemini yeni bir krize doğru sürükleyebilir.

Kurlarda yaşanan artışın özellikle sonbahar aylarından itibaren, iğneden ipliğe her türlü ürünün fiyatına zam olarak yansiyıp enflasyonu yukarı doğru tetiklemesi kaçınılmaz gözüküyor.

Türkiye ekonomisini krize doğru sürükleyen nedenler giderek derinleşmektedir. Bu değerlendirmeler ışığında:

- 1- 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra istifa etmiş olmasına rağmen birçok hayati konuda karar almış olan hükümetinizin, Türkiye ekonomisinin krize doğru sürüklenmesine seyirci kalmasının nedenini açıklayabilir misiniz?
- 2- "Gelişmelere seyirci kalmamıştır" görüşüdeyseniz, ekonomik istikrarın sağlanabilmesi açısından 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra hangi adımların atıldığını açıklar mısınız?
- 3- Merkez Bankası'nın öteden beri bazı sözlü müdahalelerin de etkisiyle, para ve kur politikalarında elindeki araçları kullanmaktan çekindiği kamuoyu tarafından bilinmektedir. Merkez Bankası'nı, Türk parasının değerini koruyabilmesi ve dolayısıyla fiyat istikrarını sağlayabilmesi için bu tür baskılardan korumak amacıyla herhangi bir adım atmayı düşünüyor musunuz?
- 4- Döviz ve para piyasalarında yaşanan bu gelişmelerin yakın bir dönemde enflasyon olarak halka dönmesi kaçınılmaz gözükmetedir. Yapılacak zamların, yoksul ve dar gelirli kesimlerin satın alma gücünü eritmemesi için herhangi bir önlem almayı planlıyor musunuz?
- 5- Önceki yıllarda, çeşitli nedenlerle döviz kuru ve faiz oranlarında dalgalanmalar yaşandığında, hükümetinizin ve partinizin sözcüleri bu gelişmelerden "faiz lobisi, döviz lobisi" gibi lobileri sorumlu tutuyordu. Son günlerde piyasalarda yaşanan gelişmelerden hangi lobilerin sorumlu olduğuna ilişkin bir tespitiniz bulunmakta mıdır?
- 6- Artan işsizlik ile üretim ve ihracatta yaşanan azalmanın, batık krediler yoluyla finans sistemini olumsuz etkilememesi için önlem almayı düşünüyor musunuz?
- 7- Döviz kuru ve faiz oranlarında 7 Temmuz 2015 tarihinden bu yana yaşanan artışların Türkiye ekonomisine olan maliyetiyle ilgili bir hesaplama yapıldı mı? Söz konusu artışlar, Hazine'nin döviz cinsinden borçlarının Türk lirası karşılığını ve değişken faizli TL cinsinden borçların faiz yükünü ne kadar artırmıştır?
- 8- Başta hükümetiniz olmak üzere, Merkez Bankası, Hazine ve benzeri kuruluşların yaşanan bu olumsuzluğu sadece seyretmekle yetinmeyip kayıtsız kalarak krizi derinleştirecek tavırlar sergilemesi, partinizin 7 Haziran

2015 seçimlerinde TBMM çoğunluğunu kaybetmesi nedeniyle halkı cezalandırmak istemenizden mi kaynaklanmaktadır?